

SÖKANDE

PBD Svenska Schakt AB, 556375-1154
Sulkyvägen 32
163 43 Spånga

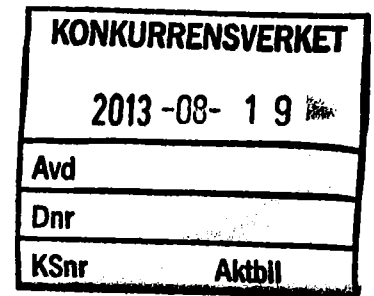
MOTPART

Specialfastigheter Sverige AB, 556537-5945
Box 632
581 07 Linköping

Ombud: Advokat Ulf Setterud
Setterud Advokatbyrå AB
Ågatan 39
582 22 Linköping

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan om överprövning och beslutar att upphandlingen av ramavtal avseende planerat underhåll fackområde mark (beteckning SPF 2012-034) ska göras om för zon Stockholm City och zon Stockholm Norra.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Specialfastigheter Sverige AB genomför en upphandling av ramavtal avseende planerat underhåll fackområde mark, beteckning SPF 2012-034. Specialfastigheter kommer att teckna avtal med tre entreprenörer per geografisk zon. Grund för tilldelning av kontraktet är det för Specialfastigheter ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

Dok.Id 129031

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 11 00

E-post:
forvaltningsrattenilinkoping@dom.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

Vid anbudstidens slut hade tjugosex anbud lämnats. Specialfastigheter har i tilldelningsbeslutet antagit anbud från tre olika företag per respektive zon. Anbud från PBD Svenska Schakt AB har erhållit rang 2 i zonerna Stockholm City samt Stockholm Norra.

Svenska Schakt ansöker om överprövning av Specialfastigheters upphandling avseende zonerna Stockholm City och Stockholm Norra och yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen får avslutas först sedan Specialfastigheter vidtagit rättelse på så sätt att utvärderingskriterierna "Kompetens och erfarenhet" och "Kapacitet och organisation" tas bort som utvärderingskriterier alternativt att alla utvärderade företag erhåller samma poäng för dessa kriterier.

Specialfastigheter motsätter sig bifall till bolagets yrkande.

VAD PARTERNA HAR ANFÖRT

Svenska Schakt

Av förfrågningsunderlaget framgick att kriterierna som utvärderas enligt värderingsgrunderna i AFB.52 är "Pris" (viktning 0,5), "Kompetens och erfarenhet" (viktning 0,2) och "Kapacitet och organisation" (viktning 0,3). Under AFB.31 "Anbuds form och innehåll" samt AFB.52 "Värderingsgrunder vid prövning av anbud" specificeras vilka uppgifter som Specialfastigheter efterfrågar. Bolaget har i anbudet med bilagor svarat på efterfrågade uppgifter. Dessa uppgifter har sedan utvärderats på sådant sätt att bolaget har fått sju poäng på en skala 1–10 i utvärderingskategorin "Kompetens och erfarenhet" och "Kapacitet och organisation". Det framkommer inte av förfrågningsunderlaget hur poängbedömningen ska göras. Det framgår inte av förfrågningsunderlaget hur de efterfrågade uppgifterna ska bedömas och vilken poäng de ska generera. Det saknas transparens i hur utvärderingen har skett.

Poängbedömningen är godtycklig och oförutsägbar samt strider mot 1 kap. 24 § LOU.

För utvärderingskategorin "Pris" framgår det däremot klart och tydligt hur poängen ska fördelas. Utvärderingen ska därför ske enbart inom kategori "Pris" och utvärderingskategorierna "Kompetens och erfarenhet" och "Kapacitet och organisation" ska utgå, alternativt ska alla utvärderade företag erhålla samma poäng, dvs. 0 eller 10.

Genom att tilldelas sju poäng i denna kategori, dvs. en poäng lägre än anbudsgivare 24 (AB Frijo), erhöll Svenska Schakt felaktigt rang 2 istället för rang 1 i zonerna Stockholm City samt Stockholm Norra. Svenska Schakt riskerar därmed att lida ekonomisk skada i de fall Specialfastigheter avser att avropa arbeten i den rangordning som anbud tilldelats. Specialfastigheter anger att de i stor utsträckning avser att avropa arbeten med förnyad konkurrensutsättning och i de fallen kommer inte rangordningen att ha betydelse, detta framgår från förtydligande som bolaget fick av utvärderingsprocessen. Svenska Schakt riskerar dock skada på grund av rangordningen.

Av AFB.52 framkommer inte hur de begärda uppgifterna är tänkta att utvärderas. Det framgår i efterhand av svaret från Specialfastigheter (både E-postsvar den 15 maj 2013 och Specialfastigheters inställning till yrkande den 28 maj 2013) att ett av bedömningskriterierna tycks vara antalet anställda dividerat på antal zoner man lämnar anbud på. Detta kriterium är förutsägbart för en anbudsgivare vid inlämnande av ett anbud. Hade denna information varit tillgänglig för bolaget så kunde Svenska Schakt ha vidtagit åtgärder för att säkerställa högre poängbedömning genom att i anbudet t.ex. minska antalet zoner, sänka prisnivån eller åberopa annat företags kapacitet enligt 11 kap. 12 § LOU. Ett av företagen som tilldelades åtta poäng är ENA Bygg och Schakt AB (ENA) och det erhöll

rang 1 i zon Uppland. Enligt de uppgifterna som finns tillgängliga på Internet, har ENA 9 anställda. ENA har lämnat anbud i en zon och har således 9 anställda per zon. Svenska Schakt har 54 anställda. Eftersom Svenska Schakt har lämnat anbud i 3 zoner, har det 13 anställda per zon. Svenska Schakt önskar med detta exempel understryka bristen på förutsägbarhet i utvärderingen.

För att kravet på transparens enligt LOU ska vara uppfyllt, måste det vara förutsägbart för varje potentiell anbudsgivare vilka kriterier som läggs till grund för bedömningen i utvärderingen.

Specialfastigheter

Specialfastigheter bestrider att upphandlingen genomfördes i strid mot de grundläggande principerna i LOU och motsätter sig Svenska Schakts yrkande. Specialfastigheter har valt att tilldela kontrakten till de anbudsgivare som har lämnat de ekonomiskt mest fördelaktiga anbuden. Specialfastigheter anser att entreprenörens erfarenhet, kapacitet och förmåga bör väga lika tungt som priset. Entreprenören förväntas ha egen kompetens och erfarenhet av planerat underhåll. Att enbart utvärdera enligt "lägsta pris" skulle med stor sannolikhet leda till att de mest kompetenta entreprenörerna inte blir upphandlade. Specialfastigheter har tillämpat de utvärderingskriterier som framgår av AFB.52. Det framgår mycket väl vilka kriterier som värdesätts. Kriterierna syftar till att bedöma anbudsgivarens kapacitet, erfarenhet och kompetens. Kriterierna återges under rubrikerna AFD.1 "Omfattning" och AFA.21. Utifrån dessa kriterier har Svenska Schakt tilldelats plats 2. AB Frijo har fått en poäng mer än Svenska Schakt avseende "Kapacitet och organisation", eftersom AB Frijo har betydligt större organisation och därmed har bedömts ha potentiellt större tillgängliga resurser för uppdraget. Anbuden från Svenska Schakt och AB Frijo var ganska likvärdiga och detta kriterium blev avgörande för vem som skulle placeras högst i rangordningen. Detta

utvärderingskriterium innehåller flera delkriterier som bl.a. är ”tillgängliga resurser för uppdraget” samt ”anbudsgivaren har en organisation med resurser som utgår från ort inom zonen eller dess närhet”. Att utvärderingen skulle vara så enkel att man dividerade personalstyrkan med antalet zoner är inte korrekt. Poängen har satts efter en sammanvägning av samtliga kriterier som finns angivna under respektive utvärderingskriterium. I det aktuella fallet har bedömningen av ”Tillgängliga resurser” givit AB Frijo en poäng mer än Svenska Schakt.

ENA, som Svenska Schakt åberopar som exempel, har i sin tur offererat en organisation på 15 personer placerad centralt i Bålsta. ENA har dock fått lägre poäng än både Svenska Schakt och AB Frijo, varför poängsättningen av dess anbud är ovidkommande.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Rättslig reglering

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 6 § LOU anges att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Förfrågningsunderlag (Upphandlingsföreskrifter AFB.52)

Anbud kommer att utvärderas enligt nedanstående utvärderingskriterier.
Specialfastigheter kommer att anta det anbud som bedöms vara det ekonomiskt mest fördelaktiga.

Utvärderingskriterier

PRIS viktning 0,5

Utvärderingspriset beräknas som det viktade medelvärdet av timpriserna enligt nedan:

- 0,50 Markarbete
- 0,05 Asfalt
- 0,05 Stängsel
- 0,10 VA
- 0,30 Fordon/maskiner (medelvärdet av de fem olika maskintyperna)

OBS: Om något timpris saknas i anbudet så kommer detta i beräkningen att ersättas med det högsta timpriset som någon av övriga anbudsgivare lämnat för den aktuella zonen.

Det anbud som har lägst utvärderingspris tilldelas 10 poäng. Övriga anbud tilldelas poäng enligt följande formel:
Lägst pris/anbudets pris x 10

KOMPETENS OCH ERFARENHET viktning 0,2

Utvärderingen kommer att ske med avseende på dels anbudsgivarens erfarenhet inom sitt fackområde särskilt när det gäller att arbeta med planerade underhållsprojekt, dels på personalens och arbetsledningens utbildning och kompetens. I synnerhet den eller de personer som i anbudet namnges som arbetsledare, platschef eller uppdragsansvarig.
Stor vikt läggs vid bra rutiner för redovisning, öppenhet och förtroendefullt samarbete mellan beställare och entreprenör.

Vid utvärderingen kommer hänsyn att tas till hur angivna referensobjekt kan verifiera detta.

Beställaren kommer i förekommande fall att väga in egna erfarenheter av anbudsgivaren i den samlade bedömningen.

Kompetens och Erfarenhet kommer att utvärderas utifrån en skala 1–10.

KAPACITET OCH ORGANISATION viktning 0,3

Utvärderingen kommer att ske med avseende på anbudsgivarens tillgängliga resurser för uppdraget. Det ses som en fördel om anbudsgivaren har egen anställd personal och arbetsledning inom samtliga delkategorier som ingår i fackområdet, samt tillgång till nödvändiga tyngre maskiner antingen genom eget innehav eller etablerat samarbete med uthyrningsfirma eller liknande. Stor vikt läggs vid att anbudsgivaren har en organisation med resurser som utgår från ort inom zonen eller dess närhet.
Anbudsgivarens kapacitet och förmåga att hantera avrop, förfrågningar och fakturering på ett snabbt och kvalitetssäkrat sätt kommer också att bedömas.

Kapacitet och Organisation kommer att utvärderas utifrån en skala 1–10.

Förfrågningsunderlag (Administrativa föreskrifter AFD.1)

Denna upphandling avser ramavtal för planerat underhåll samt om- och tillbyggnad, fackområde MARK.

Fastighetsbeståndet är uppdelat i ett antal geografiska zoner vilket framgår av bifogad Anläggningsförteckning. Specialfastigheter avser att teckna ramavtal med tre leverantörer per zon.

Fackområde MARK innebär att E, förutom sedvanlig markentreprenad, även ska tillhandahålla egna resurser, alternativt UE, för följande inriktningar

- Asfalt
- Stängsel
- VA

E:s uppgift blir att genomföra uppdrag i enlighet med B:s beställning.

E måste kunna arbeta självständigt och under eget ansvar vilket förutsätter goda yrkeskunskaper och stor erfarenhet av underhållsåtgärder på fastigheter.

E förutsätts vara en problemlösare med förmåga och ambition att utföra och välja lösningar som är kostnadseffektiva såväl på kort som på lång sikt. Vid val av produkter, material och tjänster ska miljökrav beaktas.

B arbetar aktivt och kontinuerligt med att förbättra och effektivisera processen för planering, upphandling och genomförande av underhållsåtgärder.

Ägarens krav, de långa hyresavtalen och målet att upprätthålla fastigheternas värde gör att underhållet kan planeras på lång sikt.

Åtgärder planeras i ett system där standardiserade åtgärder och gemensamma begrepp möjliggör ett mera optimalt resursutnyttjande och att synergier kan identifieras över hela fastighetsbeståndet.

Målet är att konkurrensutsätta planerat underhåll i allt större grad. Därför kommer förnyad konkurrens att tillämpas i de fall det är lämpligt.

Vid större underhålls-, om- och tillbyggnadsprojekt kan ny upphandling komma att göras.

B strävar även efter att finna lösningar där dess ramavtalsentreprenörer kan anvisas som UE i större projekt.

E förväntas bistå B i arbete med att effektivisera och optimera både planeringsprocess och genomförandet av kommande underhållsuppdrag.

E ska proaktivt bidra med förbättringsförslag och kostnadseffektiviseringar samt verka för att B:s leverantörer i övrigt används i uppdragen där det är möjligt.

E ska tillsammans med B arbeta för transparens i planering, genomförande och uppföljning av uppdrag samt medverka till att varu- och tjänsteflöde samt kostnadsstrukturen i uppdragen synliggörs.

E ska bidra till att B:s krav avseende kvalitetssäkring, miljökrav, socialt ansvarstagande och säkerhetskrav uppfylls i alla underleverantörsled.

Avrop

Målet är att konkurrensutsätta planerat underhåll i allt större grad. Därför kommer förnyad konkurrens att tillämpas i fall det är lämpligt.

Det betyder att de entreprenörer som B har tecknat ramavtal med får lämna pris på ett i förväg preciserat arbete. Huvudsakligen kommer B att svara för projekteringen men det kommer sannolikt att finnas delar där E ska svara för projekteringen eller ges ett funktionsansvar för delar av kontraksarbetena.

I de fall förnyad konkurrens tillämpas kommer anbudsfrågan att lämnas i form av ett förfrågningsunderlag bestående av uppdragsspecifikation (en sammanställning av kompletteringar till dessa administrativa föreskrifter) samt tekniska handlingar.

Avrop kan komma att ske enligt den rangordning som fastställs i samband med anbudsutvärderingarna.

Vid fördelning av arbeten som inte konkurrensutsätts kommer B även att ta hänsyn till E:s eventuella specialkompetens och tillgängliga resurser för det aktuella arbetet.

Beställning ska alltid vara skriftlig.

För respektive uppdrag gäller ABT 06 med ändringar och tillägg enligt dessa administrativa föreskrifter, alternativt AB 04 på motsvarande sätt.

Utförande

Det förutsätts ett nära och förtroendefullt samarbete mellan parterna.

I E:s ansvar ingår att på plats utreda förutsättningarna för varje enskilt uppdrag. Om B begär det ska E innan arbetet påbörjas ta fram ett skriftligt arbetsunderlag tillsammans med en kalkyl som överlämnas till B. Efter beställning ansvarar E för att arbetet utförs enligt arbetsunderlaget.

Arbetet ska utföras så att B erhåller det bästa tekniska och ekonomiska resultatet och att störningen för B:s hyresgäster minimeras.

Saknas anvisningar om utförande svarar E för att en fullgod funktion uppnås.

E har funktionsansvar för de arbeten som ingår i uppdraget. I de fall arbetena även omfattar andra fackområden inom vilka B har ramavtal svarar E normalt för samordningen av samtliga arbeten. För arbeten som omfattar fackområden som inte omfattas av B:s ramavtal ska E anlita egna UE. I sådana fall svarar E för UE:s arbeten såsom för eget.

E måste kunna arbeta självständigt och under eget ansvar vilket förutsätter goda yrkeskunskaper och stor erfarenhet av fastighetsunderhåll. E förutsätts vara en problemlösare med förmåga och ambition att utföra och välja lösningar som är kostnadseffektiva på såväl kort som på lång sikt.

Specialfastigheters svar på fråga om hur utvärderingen gått till

Specialfastigheter bedömer materialet som presenteras i anbudet i enlighet med upphandlingsföreskrifterna. Specialfastigheter bedömer alltså inte bara om

uppgifterna är kompletta utan även värdet av vad anbudsgivaren kan erbjuda i form av både kapacitet och kompetens. Vid bedömningen av kapacitet tar Specialfastigheter hänsyn till hur många och vilka zoner som anbudsgivaren lämnar anbud för. Om bolaget t.ex. redovisar en personalstyrka på 40 personer och en annan anbudsgivare redovisar 100, så innebär detta att det får ett högre betyg om förhållandena i övrigt är likvärdiga. Specialfastigheter vill även uppmärksamma bolaget på att rangordningen kommer att ha en begränsad betydelse eftersom Specialfastigheter avser att tillämpa förnyad konkurrens så långt som möjligt, dvs. att Specialfastigheter kommer att ta in anbud från alla tre avtalsentreprenörer för varje nytt uppdrag och den som lämnar bästa pris får beställningen.

Förvaltningsrättens bedömning

Svenska Schakts talan avser endast zonerna Stockholm City och Stockholm Norra i upphandlingen.

Svenska Schakt anser att det inte av förfrågningsunderlaget framgått hur poängbedömningen skulle göras och att utvärderingen saknat transparens. Enligt Svenska Schakt är poängbedömningen godtycklig och oförutsägbar. Om informationen i Specialfastigheters ovan redovisade svar varit tillgänglig vid anbudslämnandet så hade Svenska Schakt kunnat vidta åtgärder för att säkerställa en högre poängbedömning.

Specialfastigheter anser att utvärderingskriterierna som framgår av AFB.52 har tillämpats och att det mycket väl framgår vilka kriterier som värdesätts. Specialfastigheter framhåller att utvärderingskriterierna har som syfte att bedöma anbudsgivarnas erfarenhet, kapacitet, kompetens etc. när det gäller att arbeta med planerat underhåll, enligt den mycket ingående beskrivningen som återfinns under AFD.1 och AFA.21. Enligt Specialfastigheter har poäng satts efter en sammanvägning av samtliga kriterier som finns angivna under respektive utvärderingskriterium.

Högsta förvaltningsdomstolen har slagit fast att en upphandlande myndighet har en stor frihet att utforma sin upphandling inom de ramar som ges av de allmänna principerna i 1 kap. 9 § LOU (RÅ 2002 ref. 50 och RÅ 2010 ref. 78). Av transparens- och likabehandlingsprincipen följer emellertid att den upphandlande myndighetens krav ska ha angetts på ett sätt som är tillräckligt för att en leverantör med utgångspunkt i förfrågningsunderlaget ska kunna skapa sig en bild av möjligheterna att lägga ett konkurrenskraftigt anbud. Detta innebär bl.a. att det av förfrågningsunderlaget klart och tydligt ska framgå på vilket sätt utvärdering kommer att ske.

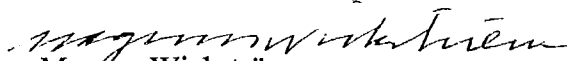
Förvaltningsrätten finner att utvärderingskriterierna i vissa delar är allmänt hållna och inte anger hur ett anbud ska utformas för att erhålla poäng. Beträffande kriteriet "kompetens och erfarenhet" gäller detta att utvärderingen ska ske med avseende på "anbudsgivarens erfarenhet inom sitt fackområde" och att "stor vikt" läggs vid "bra rutiner" och vid "öppenhet" och "förtroendefullt samarbete". I fråga om kriteriet "kapacitet och organisation" kan framhållas formuleringen att "det ses som en fördel om anbudsgivaren har..." och att det läggs "stor vikt" vid att anbudsgivaren har en organisation med resurser som utgår från "ort inom zonen eller dess närhet". Det anges också att anbudsgivarens "kapacitet och förmåga att hantera avrop, förfrågningar och fakturering på ett snabbt och kvalitetssäkrat sätt" kommer att bedömas. Övriga delar av förfrågningsunderlaget kan enligt förvaltningsrätten inte anses avhjälpa oklarheterna.

Mot bakgrund av det anförda konstaterar förvaltningsrätten att förfrågningsunderlaget gett Svenska Schakt och andra anbudsgivare otillräcklig ledning i fråga om hur ett anbud skulle utformas för att vara konkurrenskraftigt. Denna brist har även medfört utrymme för godtycklighet, och därmed fri prövningsrätt för Specialfastigheter.

Specialfastigheter har således brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU. Felaktigheterna har medfört att Svenska Schakt lidit eller kan komma att lida skada. Därmed är förutsättningarna för åtgärd enligt 16 kap. 6 § LOU uppfyllda.

Eftersom det finns skäl för ingripande mot upphandlingen har förvaltningsrätten, oavsett hur yrkandena utformats, att välja mellan att upphandlingen ska göras om eller att den ska rättas (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2005 ref. 47). Eftersom de konstaterade felaktigheterna hänför sig till förfrågningsunderlaget, och därmed upphandlingens konkurrensuppsökande skede, är en rättelse inte möjlig. Upphandlingen ska därför göras om. Åtgärden ska begränsas till zonerna Stockholm City och Stockholm Norra.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1 D LOU)

Magnus Wickström

Föredragande har varit Tamara Handl.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.